

חוק היטל על רכוש (הוראת שעה), התשמ"ה—1985 *

פרק א': פרשנות

1. הגדרות כלליות בחוק זה —

- (1) "היום הקובע" — י' בניסן התשמ"ה (1 באפריל 1985);
- (2) "הפקודה" — פקודת מס הכנסה¹;
- (3) "חוק מס רכוש" — חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א—1961²;
- (4) "חוק מס שבח" — חוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג—1963³;
- (5) "אזור" — כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה;
- (6) "אזרח ישראלי תושב האזור" — אזרח ישראלי כמשמעותו בחוק האזרחות, התשי"ב—1952⁴, או מי שזכאי לעלות לישראל לפי חוק השבות, התש"י—1950⁵, היושב באזור ואשר אילו היה יושב בישראל היה נחשב לענין הפקודה כתושב ישראל;

(7) "תושב ישראל" —

(א) לגבי חבר-בני-אדם —

- (1) חבר-בני-אדם הרשום בישראל ועיקר פעילותו בישראל;
- (2) חבר-בני-אדם שהשליטה על עסקיו או ניהולם מופעלים בישראל או שהשליטה על עסקיו או ניהולם מופעלים באזור במישרין או בעקיפין בידי יחיד תושב ישראל;

(ב) לגבי יחיד — כמשמעותו בפקודה וכן אזרח ישראלי תושב האזור;

(8) "תושב חוץ" — מי שאינו תושב ישראל;

(9) "מדד" — מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

(10) "שיעור עליית המדד" — בתקופה פלונית — ההפרש בין המדד שהתפרסם לאחרונה לפני סוף התקופה (להלן — המדד החדש) לבין המדד שהתפרסם לאחרונה לפני תחילת התקופה (להלן — המדד היסודי) מחולק במדד היסודי;

(11) "סכום מתואם" — סכום כלשהו בתוספת אותו סכום כשהוא מוכפל בשיעור עליית המדד.

2. לענין פרק ב' —

- (1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת מס הכנסה או בחוק מס רכוש, לפי הענין, זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;
- (2) "שנת מס" — לרבות תקופת שומה מיוחדת;

* נחקק בכנסת ביום ח' בסיון התשכ"ה (28 במאי 1985); הצעת החוק בדברי הסבר פורסמו בה"ח 1714, התשמ"ה, עמ' 103.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
2 ס"ח התשכ"א, עמ' 100.
3 ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.
4 ס"ח התשי"ב, עמ' 146.
5 ס"ח התש"י, עמ' 159.

- (3) "עסק" — לרבות משלח יד ;
- (4) "בנין" — לרבות כל מבנה או בניה או חלק מהם שאינם ארעיים, שבנייתם נגמרה, ובבנין שאיננו משמש בחקלאות — יחד עם חלקת הקרקע שעליה הוא עומד ;
- (5) "בנין מאגר" — מגדל בר, מגדל מים, בריכת דגים, בריכת מים שאינה מיועדת בעיקרה לשחיה, בור תחמיץ ומגדל תחמיץ המשמשים או מיועדים לשמש בחקלאות ואין בהם שימוש אחר ;
- (6) "בנין עסקי" — כל בנין, למעט —
- (א) דירת מגורים המשמשת למגורים או שהיא פנויה ;
- (ב) בנין עסקי שהוא בנין מאגר או בנין עסקי אחר ששימש או היה מיועד לשמש בחקלאות, ששנה לפחות לפני היום הקובע היו ללא שימוש, כולל הציוד המהווה חלק בלתי נפרד מהם ;
- (ג) בנין של מוסד ציבורי כמשמעותו בסעיף 9(2) לפקודה המשמש במישרין את המטרות הציבוריות של המוסד הציבורי ;
- (7) "מטעים" — עצים, לרבות גפנים, המשמשים או מיועדים לשמש לעסק, יחד עם הקרקע שעליה הם נטועים ;
- (8) "מלאי" —
- (א) כשהוא בידי מי שאיננו עוסק כספי — מיטלטלין ומקרקעין מכל סוג הנמכרים במהלכו הרגיל של העסק או שהיו נמכרים כך אילו הבשילו או הגיעו לגמר ייצורם, הכנתם או בנייתם, וכל חומר המשמש בייצורם, הכנתם או בנייתם של נכסים כאמור, לרבות בעלי חיים בידי חקלאי גם כשהם משמשים לו לייצור הכנסה שלא באמצעות מכירתם, אך למעט —
- (1) נכסים כאמור שהם לשימושם האישי של בעליהם או בני ביתם ולמעט ציוד, כסף, ניירות ערך או דברים אחרים שבראוי ;
- (2) קרקע ובנין עסקי שעל פי חוק מס רכוש רואים אותו כקרקע, שבעלם חייב בשלהם מס רכוש על פי החוק האמור ;
- (ב) כשהוא בידי עוסק כספי — מניות של תאגיד שהוא תושב ישראל הגסחרות בבורסה, איגרות חוב שהנפיק תאגיד שהוא תושב ישראל, ותעודות השתתפות כמשמעותן בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א—1961⁸⁴ (להלן — תעודות השתתפות), ובתאגיד בנקאי שהוא בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות או חברה למימון השקעות ענפיות — גם 3% מסכום ההלוואות שנתנו ואשר טרם נפרעו עד תום שנת המס שקדמה ליום הקובע, ובמבטח — גם כל סכום ההלוואות שנתן ואשר טרם נפרעו עד תום שנת המס שקדמה ליום הקובע, למעט הלוואות שנתן המבטח בקשר ליחסי עובד ומעביד ;
- בפסקה זו —
- "איגרות חוב" — למעט איגרות חוב שחל עליהן חוק להגנה על השקעות הציבור בישראל בנכסים פיננסיים, התשמ"ד—1984⁸⁵, למעט איגרות חוב

6 ס"ח התשכ"א, עמ' 84.

7 ס"ח התשמ"ד, עמ' 178.

המוחזקות ככיסוי לתכניות חסכון על פי הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), התשל"א—1971⁸, ולמעט איגרות חוב שאינן נסחרות בבורסה;
 "מניות" — לרבות שטרי הון ואיגרות חוב הניתנות להמרה למניות וכן אופציות וזכויות לרכישת מניות ולרכישת שטרי הון ואיגרות חוב כאמור, למעט ניירות ערך שחל עליהן הסדר לרכישת ניירות ערך בנקאיים שפורסם בילקוט הפרסומים 2971 מיום ט"ז בחשון התשמ"ד (23 באוקטובר 1983);
 "בורסה" —

(א) בורסה שאושרה לענין חוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א—1961;
 (ב) בורסה לניירות ערך באחת הארצות המנויות בתוספת הראשונה להיתר הפיקוח על המטבע, התשל"ח—1978⁹;
 (ג) מסחר מעל הדלפק בארה"ב בנייר ערך הכלול ברשימה שמפרסם ארגון הסוחרים בניירות ערך בארה"ב (NASDAQ);
 "מניות נסחרות בבורסה" — למעט מניות בחברה שהחזיק בהן בעל שליטה באותה חברה ביום האחרון של שנת המס שנסתיימה לפני היום הקובע; לענין זה, "בעל שליטה" — מי שהחזיק במישרין או בעקיפין לפחות 25% מכוח ההצבעה בחברה;

"עוסק כספי" — תאגיד בנקאי, מבטח, חברה למימון השקעות ענפיות וכן כל אדם אחר שההכנסה בידו מאיגרות חוב, ממוניות או מתעודות השתתפות היא הכנסה לפי סעיף 2(1) לפקודה ועיקר הכנסתו היא הכנסה כאמור, אך למעט קופת גמל הפטורה ממס הכנסה לפי סעיף 9(2) לפקודה, בין אם היא בגדר תאגיד בנקאי ובין אם בגדר מבטח;

"תאגיד בנקאי" — כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א—1981¹⁰ (להלן — חוק הבנקאות);

"מבטח" — כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א—1981¹¹;
 "בנק למשכנתאות" — בעל רשיון בנק למשכנתאות לפי חוק הבנקאות שעיקר עסקיו מתן הלוואות לרוכשי דירות או לבוני דירות;
 "בנק למימון השקעות" — בעל רשיון בנק למימון השקעות לפי חוק הבנקאות;

"חברה למימון השקעות ענפיות" — חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה—1975¹², שעיקר מקורות המימון שלה הוא במישרין מתקציב המדינה ועיקר פעילותה הוא מתן הלוואות למפעלים מאושרים לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט—1959¹³, או לפי חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א—1980¹⁴;

(9) "צידוד" — מכוונת, מיתקנים, רהיטים, מבנה או בניה ארעיים ורכוש אחר כיוצא באלה, המשמשים או המיועדים לשמש בייצור הכנסה, שבעלם רכש אותם

8 ק"ת התשל"א, עמ' 690.
 9 ק"ת התשל"ה, עמ' 1006.
 10 ס"ח התשמ"א, עמ' 232.
 11 ס"ח התשמ"א, עמ' 208.
 12 ס"ח התשל"ה, עמ' 132.
 13 ס"ח התשי"ט, עמ' 234.
 14 ס"ח התשמ"א, עמ' 56.

אחרי יום ג' בניסן התשל"ט (31 במרס 1979), למעט רכב שבעלו חייב בשלו בהיטל על פי פרק ג' או שהיה חייב בשלו בהיטל כאמור אילולא הוראת פטור מפורשת, ולמעט כלי טיט וכלי שיט הפועלים בהסעה או בהובלה בינלאומית; (10) "כלי טיט פרטי" — כלי טיט כמשמעותו בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיט וכללי טיסה), התשמ"ב—1982¹⁵, שאינו משמש או מיועד לשמש בייצור הכנסה; (11) "כלי שיט פרטי" — כלי שיט הכשיר לרישום לפי סעיף 2 לחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך—1960¹⁶, בין שנרשם במרשם הישראלי ובין שלא נרשם, וכן כלי שיט שאיננו כשיר לרישום על פי החוק האמור, אך מוחזק בידי תושב ישראל, והכל — למעט כלי שיט ללא מנוע שאורכו פחות מ-7 מטרים, כלי שיט המשמש או מיועד לשמש בייצור הכנסה וכלי שיט המשמש לבית ספר לשיט; (12) "בעל" —

(א) לענין בנין עסקי ומטעים — מי שהיה בעלם, כמשמעותו בחוק מס רכוש, ביום הקובע;

(ב) לענין ציוד ומלאי — מי שהיה בעלם ביום האחרון של שנת המס שנסתיימה לפני היום הקובע, לרבות אדם שהחזיק בהם במועד האמור, זולת אם שוכנע סקיד השומה שאותו מחזיק אינו בעלם;

(ג) לענין כלי טיט פרטי — מי שהיה רשום ביום הקובע כבעלו בפנקס המתנהל על פי תקנות הטיס (רישום כלי טיט וסימונם), התשל"ד—1973¹⁷, וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי טיט כאמור שנרשם לראשונה בפנקס האמור בתקופה המתחילה ביום שלאחר היום הקובע ומסתיימת בתום שמונה עשר חדשים מהיום הקובע, וכאשר כלי הטיס איננו רשום כאמור — מי שהחזיק בכלי הטיס ביום מן הימים בתקופה האמורה, ובלבד שלא ישולם היטל יותר מפעם אחת בשל כלי טיט פלוני;

(ד) לענין כלי שיט פרטי — מי שהיה רשום ביום הקובע כבעלו במרשם הישראלי וכן מי שנרשם כבעל ראשון של כלי שיט כאמור שנרשם במרשם הישראלי לראשונה בתקופה המתחילה ביום שלאחר היום הקובע ומסתיימת בתום שמונה עשר חדשים מהיום הקובע, וכאשר כלי השיט אינו רשום כאמור — מי שהחזיק בו ביום מן הימים שבתקופה האמורה, ובלבד שלא ישולם היטל יותר מפעם אחת בשל כלי שיט פלוני.

הגדרות לענין
פרק ג'

3. לענין פרק ג' והתוספות השלישית והרביעית —

(1) תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בפקודת התעבורה¹⁸ או בתקנות התעבורה, התשכ"א—1961¹⁹ (להלן — תקנות התעבורה), זולת אם יש הוראה מפורשת אחרת;

(2) "רכב" — כל אחד מסוגי הרכב המפורטים בתוספות השלישית והרביעית, למעט רכב שהוא מלאי;

(3) "רכב מסחרי" ו"רכב עבודה" — כמשמעותם בפקודת התעבורה;

15 ק"ת התשמ"ב, עמ' 8.

16 ס"ח התש"ד, עמ' 70.

17 ק"ת התשל"ד, עמ' 312.

18 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

19 ק"ת התשכ"א, עמ' 1425.

(4) "רכב נוסעים פרטי", "רכב פרטי דו-שימושי", "אוטובוס", "מונית", "אופנוע", "תלת אופנוע", "אופניים עם מנוע עזר", "טרקטור", "רכב חילוץ", "גרור" ו"נתמך" — כמשמעותם בתקנות התעבורה;

(5) "בעל רכב" — מי שביום חידוש רשיון הרכב לראשונה בתקופה שמיום י"ד באב התשמ"ה (1 באוגוסט 1985) עד יום כ"ד בתמוז התשמ"ו (31 ביולי 1986) רשום ברשיון הרכב כבעלו, ולגבי רכב שניתן לו רשיון לראשונה בתקופה שמיום י"ב בסיון התשמ"ה (1 ביוני 1985) עד יום כ"ח בחשוון התשמ"ז (30 בנובמבר 1986) — מי שנרשם כבעלו בעת מתן הרשיון לראשונה;

(6) "נכה" — כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות התעבורה.

פרק ב': היטל על מלאי, ציוד, מטעים, בנינים עסקיים וכלי טיס פרטיים

החייב בהיטל

4. (א) תושב ישראל שהוא בעל מלאי, ציוד, כלי שיט פרטי, כלי טיס פרטי, מטעים או בנין עסקי, חייב בהיטל בשלהם, בין אם הם בישראל ובין אם הם מחוץ לישראל; תושב חוץ חייב בהיטל בשל נכסים כאמור הנמצאים בישראל ושהוא בעלם, למעט כלי שיט פרטי וכלי טיס פרטי.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בחבר-בני-אדם תושב האזור שאיננו תושב ישראל, שעם חבריו נמנה גם תושב ישראל, יהא תושב ישראל האמור חייב בהיטל בשל חלק יחסי מההיטל שהיה חבר-בני-אדם חייב בו אילו היה תושב ישראל, כיחס חלקו של התושב בזכויות לרווחי אותו חבר-בני-אדם.

שיעור ההיטל

5. (א) סכום ההיטל בשל הנכסים המפורטים להלן יהיה בשיעור המפורט להלן משווים כשהוא מתואם מיום י' בניסן התשמ"ה (1 באפריל 1985) עד יום כ"ז בתמוז התשמ"ה (16 ביולי 1985):

(1) בשל מלאי — 1% משווי המלאי;

(2) בשל ציוד — 0.5% משווי הציוד;

(3) בשל מטעים — 0.5% משווי המטעים;

(4) בשל בנין עסקי — 0.5% משווי הבנין העסקי;

(ב) סכום ההיטל בשל כלי שיט פרטי יהיה 5% משווי כלי השיט או כמפורט בתוספת החמישית, לפי הנמוך שביניהם, וסכום ההיטל בשל כלי טיס פרטי יהיה 5% משווי כלי הטיס או כמפורט בתוספת הששית, לפי הנמוך שביניהם, וכל אחד מהם יתואם החל מיום י' בניסן התשמ"ה (1 באפריל 1985) עד ליום תשלום ההיטל.

שווי מלאי

6. (א) שווי של מלאי ניירות ערך בידי עוסק כספי הוא כמפורט להלן:

(1) שווין של איגרות חוב — העלות בתוספת ריבית והפרשי הצמדה שנצברו מיום רכישתן עד יום ז' באדר התשמ"ה (28 בפברואר 1985);

(2) שווין של מניות הנסחרות בבורסה ושל תעודות השתתפות — מחירי הבורסה שנקבעו להן בתום המסחר ביום הקובע, ואם לא בוצעו בהן עסקאות ביום הקובע — ביום האחרון שלפניו שבו בוצעו בהן עסקאות;

(3) שווין של הלוואות — הסכומים הרשומים במאזן לתום שנת המס שקדמה ליום הקובע, כשהם מתואמים מן היום האחרון של שנת המס האמורה עד יום ט' בניסן התשמ"ה (31 במרס 1985).

(ב) שוויו של מלאי אחר הוא השווי שנקבע למלאי לענין מס הכנסה ליום האחרון של שנת המס שנסתיימה לפני היום הקובע, ואם שנת המס נסתיימה לפני היום הקובע — כשהוא מתואם מן היום האחרון של שנת המס האמורה עד יום ט' בניסן התשמ"ה (31 במרס 1985).

7. (א) שוויו של ציוד הוא סכום השווה למחיר המקורי של הציוד, כמשמעותו בסעיף 88 לפקודה, בתוספת סכום מענק שניתן בשלו על פי דין, כפול במספר כמפורט בטור א' בתוספת הראשונה — אם בתקנות הפחת נקבע לו שיעור פחת שאינו עולה על 10%, או כפול במספר כמפורט בטור ב' בתוספת הראשונה — אם בתקנות הפחת נקבע לו שיעור פחת העולה על 10%.

(ב) בסעיף זה, "תקנות הפחת" — תקנות מס הכנסה (פחת), 1941²⁰, ללא השינויים שנקבעו בסעיף 27 (ב) לחוק מס הכנסה (מיסוי בתנאי אינפלציה), התשמ"ב — 1982²¹.

8. שווים של מטעים הוא הסכום המפורט להלן לכל דונם של המטעים ולכל חלק שווים מטעים :
 (1) במטעי הדורים — 360,000 שקלים ;
 (2) במטעים נשירים — 540,000 שקלים ;
 (3) במטעים אחרים — 480,000 שקלים.

9. (א) שוויו של בנין עסקי שאינו משמש בחקלאות ואינו בנין מאגר הוא כמפורט להלן :
 (1) כשהבנין נרכש בידי בעלו —

(א) לפני יום י' בתשרי התש"ם (1 באוקטובר 1979) — השווי כפי שנקבע לאחרונה לענין מס רכוש כפול ב-177, ואם לא נקבע כאמור — שווי הרכישה כפי שנקבע לענין מס שבת, ואם לא נקבע גם שווי זה — הוצאות הרכישה; וכל אחד משני האחרונים, לפי הענין, כשהוא מתואם ליום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) ומוכפל ב-177 ;

(ב) אחרי יום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) — שווי הרכישה כפי שנקבע לענין מס שבת, ואם לא נקבע — הוצאות הרכישה; וכל אחד מהם, לפי הענין, כשהוא מוכפל במספר שבתוספת השניה, בהתאם ליום הרכישה ;

(2) כשהבנין נבנה בידי בעלו —

(א) לפני יום י' בתשרי התש"ם (1 באוקטובר 1979) — השווי כפי שנקבע לאחרונה לענין מס רכוש כפול ב-177, ואם לא נקבע שווי כאמור — צירופם של שני אלה :

(1) שווי הרכישה של הקרקע כפי שנקבע לענין מס שבת, ואם לא נקבע — הוצאות הרכישה של הקרקע ; וכל אחד מהם, לפי הענין, כשהוא מתואם ליום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) ומוכפל ב-177 ;

20 ע"ר 1941, תוס' 2, עמ' 1261.

21 ס"ח התשמ"ב, עמ' 234.

(2) סכום הוצאות הבניה, כשהוא מתואם ליום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) ומוכפל ב-177;

(ב) אחרי יום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) — צירוף של שני אלה:

(1) שווי הרכישה של הקרקע כפי שנקבע לענין מס שבת, ואם לא נקבע שווי כאמור — הוצאות הרכישה; וכל אחד מהם, לפי הענין, כשהוא מוכפל במספר שבתוספת השניה, לפי יום הרכישה;

(2) סכום הוצאות הבניה כפול במספר שבתוספת השניה, כשיום הרכישה לענין זה הוא יום גמר הבניה;

(3) בבנין שבעלו הוסיף לו תוספת בניה —

(א) לפני יום י' בתשרי התש"ם (1 באוקטובר 1979) — שווי הבנין כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי הענין, כולל שווי תוספת הבניה אם נכללה בשווי שנקבע לאחרונה לענין מס רכוש; ואם תוספת הבניה לא נכללה בשווי כאמור — שווי הבנין כאמור בפסקאות (1) או (2) בתוספת סכום הוצאות הבניה כשהוא מתואם ליום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) ומוכפל ב-177;

(ב) אחרי יום ט' בתשרי התש"ם (30 בספטמבר 1979) — שווי הבנין כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי הענין, בתוספת סכום הוצאות הבניה כפול במספר שבתוספת השניה, כשיום הרכישה לענין זה הוא יום גמר הבניה;

(4) בבנין שלא חלות עליו פסקאות (1) עד (3) — הסכום שניתן לקבל בעדו במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון, ביום הקובע (להלן — שווי השוק);

(5) בבנין שביום הקובע היה מושכר בשכירות שחל עליה חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972²², ושלא חלה לגביו פסקה (1) — 20% מהשווי שהיה נקבע לו על פי פסקאות (1) עד (4) אילולא היה מושכר כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) —

(1) בנין עסקי ששנה לפחות לפני היום הקובע היה ללא שימוש, ובעלו הוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה ששווי השוק שלו ביום הקובע היה נמוך מ-60% מהשווי שעל פי סעיף קטן (א), יהיה שוויו — שווי השוק שלו;

(2) בנין עסקי שבשנה שנסתיימה ביום הקובע היו דמי השכירות השנתיים שקיבל בעלו או דמי השכירות וגבוהים ביותר לחודש שקיבל בחודש כלשהו, כשהם מוכפלים ב-12, לפי הענין — והכל כשהם מתואמים בשיעור עליית המדד, בדרך שקבע הנציב — נמוכים מ-3% מהשווי שעל פי סעיף קטן (א), יהיה שוויו — סכום דמי השכירות המתואמים כאמור כפול $33 \frac{1}{3}$; הוראות פסקה זו לא יחולו על בנין עסקי שהשכירה חברה לבעל שליטה בה או שהשכיר בעל שליטה לחברה שבשליטתו או שהשכיר אדם לקרובו; לענין זה, "בעל שליטה" — כמשמעותו בסעיף 32(9) לפקודה, ו"קרוב" — כמשמעותו בסעיף 76(ד) לפקודה.

22 ס"ח התשל"ב, עמ' 176.

(ג) שווי של בנין עסקי שנועד לשמש בחקלאות, שאיננו בנין מאגר, ואין בו שימוש אחר הוא סכום המתקבל מהכפלת מספר המטרים המרובעים של כל שטח הרצפות שבבנין, להוציא מרפסות פתוחות וגזוזטראות, ב־3,500 שקלים.

(ד) שווי של בנין עסקי שהוא בנין מאגר הוא סכום המתקבל מהכפלת מספר המטרים המעוקבים של נפח הבנין ב־5,250 שקלים — כשהבנין הוא מגדל, וב־350 שקלים — כשהבנין הוא בריכה או בור.

(ה) שווי של בנין עסקי הנמצא מחוץ לישראל ומחוץ לאזור הוא שווי התמורה שניתנה בעדו בעת רכישתו, כשהוא מחושב במטבע של המדינה שבה מצוי הבנין וכשהוא מוכפל בשער היציג שפרסם בנק ישראל לאותו מטבע ליום י' בניסן התשמ"ה (1 באפריל 1985).

המועד לתשלום
ותיאום סכומים

10. (א) ההיטל ישולם לא יאוחר מיום כ"ז בתמוז התשמ"ה (16 ביולי 1985).

(ב) על סכום היטל שלא שולם עד היום האמור ייוספו בעד התקופה מן היום האמור עד ליום התשלום הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א (א) לפקודה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) ההיטל בשל כלי שיט פרטי או כלי טיס פרטי שנרכש לאחר יום ח' באדר התשמ"ה (31 במרס 1985) ממי שלא היה חייב בשלו בהיטל או כשמועד תשלום ההיטל בשלו טרם הגיע ביום הרכישה — ישולם תוך 30 ימים מיום שבעלו רכש אותו או מיום שנרשם לראשונה בישראל במרשם כלי השיט או כלי הטיס — לפי המוקדם; על סכום היטל כאמור שלא שולם במועדו, ייוספו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א (א) לפקודה מהמועד האמור עד יום התשלום.

הצהרה

11. (א) בעלו של נכס שחייבים בשלו בהיטל על פי פרק זה, ימסור לפקיד השומה הצהרה בטופס שיקבע הנציב, ובה יפורטו הנכסים שבשלהם הוא חייב בהיטל והפרטים הדרושים לקביעת שוויים, ולגבי בנין עסקי שלדעת בעלו חל עליו סעיף 9(ב) (1) תצורף חוות דעתו של שמאי מקרקעין כהגדרתו בחוק שמאי מקרקעין, התשכ"ב—1962²⁸; פקיד השומה רשאי לדרוש מן החייב בהיטל שיצהיר על פרטים נוספים הדרושים לדעתו לשם כך.

(ב) המועד להגשת ההצהרה הוא המועד שנקבע להגשת דו"ח על פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס שנסתיימה לפני היום הקובע, ואם החייב בהיטל הוא נישום שהורשתה לו תקופת שומה מיוחדת — עד יום י"ג באב התשמ"ה (31 ביולי 1985).

(ג) פקיד השומה רשאי לדרוש מכל אדם שלפי דעתו עשוי להתחייב בהיטל כאמור, שימסור הצהרה שבה פרטים כאמור בסעיף קטן (א).

קביעת פקיד
שומת

12. לא מסר אדם הצהרה, או שמסר הצהרה ולפקיד השומה יש טעמים סבירים להניח שסכום ההיטל או שאחד הפרטים ששימשו בסיס לחישובו אינם נכונים, רשאי הוא לקבוע לפי מיטב שפיטתו את שווי הנכסים שהאדם חייב בשלהם בהיטל, ואת סכום ההיטל המגיע לפי זה (להלן — הקביעה).

דין אשה נשואה
וילד עד גיל 18

13. נכס שחייבים בשלו בהיטל על פי פרק זה, והוא בבעלות אשה נשואה החיה עם אישה או בבעלות בני זוג או בבעלות ילדיהם עד גיל 18, יראו אותו לענין חוק זה

23 סי"ח התשכ"ב, עמ' 72.

כנכס בבעלותו של האיש, והאיש יחוייב בהיטל; ואולם אם יש צורך בדבר אפשר לגבות מן האשה חלק יחסי מסכום ההיטל כיחס חלקה בנכס לסך כל הנכסים כאמור שבבעלות האיש, האשה וילדיהם.

שותפות 14. ההיטל על פי פרק זה בשל נכס שבעלו הוא שותפות, ישלמו השותפים לפי יחס חלקו של כל שותף בהכנסת השותפות.

תנאי רישום ומתן תעודת כושר 15. לא תינתן ולא תחודש תעודת כושר לכלי שיט פרטי או לכלי טיס פרטי ולא יירשם שינוי בעלות בהם, ולכלי שיט פרטי לא יינתן אישור הפלגה, אלא אם כן הוכח כי שולם ההיטל בשלהם.

פרק ג': היטל על רכב

היטל בשל רכב 16. (א) תושב ישראל חייב בהיטל בשל רכב שבבעלותו, כשהרכב רשום בישראל, לפי סוג הרכב ושנת ייצורו, כמפורט בתוספות השלישית והרביעית ובכפוף לתיאום הסכומים כאמור בסעיף 17.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לתקן את התוספות השלישית והרביעית ולקבוע בהן את סכומי ההיטל שיחולו לגבי רכב משנות ייצור שלאחר 1985, אשר יירשם לראשונה בישראל בתקופה המסתיימת ביום כ"ח בחשון התשמ"ז (30 בנובמבר 1986).

תיאום סכומי ההיטל 17. סכומי ההיטל בשל רכב, הנקובים בתוספות השלישית והרביעית תואמו בכל אחד בחודש (להלן — יום התיאום) החל מיום 1 באוגוסט 1985 עד 1 ביולי 1986, ובשל רכב שנרשם לראשונה בישראל — עד 1 בנובמבר 1986; התיאום ייעשה מן המדד שפורסם לפני היום הקובע עד המדד שפורסם בחודש שקדם ליום התיאום; הסכום שתואם כאמור יהיה סכום ההיטל שחייב בו מי שמחדש את רשיון הרכב, או שהרשיון נרשם על שמו לראשונה, בחודש שבו חל יום התיאום.

מועד התשלום 18. ההיטל בשל רכב ישולם לא יאוחר ממועד חידוש רשיון הרכב או עם רישום הרכב לראשונה, לפי הענין.

פטור מהיטל בשל רכב 19. אלה פטורים מתשלום ההיטל בשל רכב:

- (1) נכה — בשל רכב כאמור בתקנה 272 לתקנות התעבורה;
- (2) מי שמפורט בפרט 15 לחלק ג' בתוספת הראשונה לתקנות התעבורה;
- (3) מי שפטור מאגרת רישום ומאגרת רשיון לפי סעיף 17 לפקודת התעבורה, למעט פסקה (4) שבו, ומי שפטור מאגרה כאמור לפי תקנה 276 לתקנות התעבורה;
- (4) בעל רכב שהוכיח להנחת דעתו של פקיד רשות הרישוי כי לפני היום הקובע הרכב הרשום בבעלותו יצא מכלל שימוש ורשיונו אינו ברתוקף;
- (5) מי שהודיע לרשות הרישוי לפני היום הקובע כי הרכב שבבעלותו הוצא לצמיתות מישראל או מהאזור.

20. לא יינתן ולא ייחודש רישיון רכב לרכב שלא שולם בשלו היטל אלא אם כן הוכח שבעל הרכב פטור מההיטל.

פרק ד': הוראות כלליות

תחולת הוראות
הפקודה

21. (א) לענין דו"ח, שומה, השגה, ערעור, גביה – לרבות סדר זקפת תשלומים, ביצוע, עונשין והוראות כלליות אחרות, יחולו הוראות הפקודה על היטל לפי חוק זה כאילו היה ההיטל מס הכנסה, זולת אם יש בחוק זה הוראה מפורשת אחרת, ולענין זה יראו –

(1) את ההצהרה על פי סעיף 11 כשומה עצמית;

(2) את הקביעה על פי סעיף 12 כשומה לפי סעיף 145 לפקודה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) לא תהיה זכות להשגה או ערעור על שווי של בנין עסקי ששווי נקבע לענין מס שבח או מס רכוש בקביעה שאין עליה עוד השגה או ערעור, למעט –

(א) בנין שחל עליו סעיף 9 (א) (4);

(ב) בנין שלדעת בעלו חל עליו סעיף 9 (ב) (1) והוא צירף את חוות דעתו של שמאי מקרקעין כאמור בסעיף 11 (א); צורפה חוות דעת כאמור יראו את ההצהרה כהשגה;

(ג) בנין שלדעת בעלו חל עליו סעיף 9 (ב) (2);

(2) הוראות סעיף 192 לפקודה יחולו רק לגבי קנס שהוטל על פי חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א–1980²⁴.

אין תחולת פטור
מכוח דין אחר

22. (א) הוראת כל דין הפוטרת ממס, היטל או תשלום חובה אחר (להלן – מסים), לרבות הוראה הקובעת כי דינו של אדם, לענין מסים, כדין המדינה – לא תחול על היטל לפי חוק זה.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לפטור מההיטל, כולו או חלקו, סוגי חייבים או סוגי נכסים.

אין התרת
ההיטל בניכוי

23. (א) על אף האמור בכל דין, אך בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג), ההיטל על פי חוק זה וכל סכום שהוסף בשלו לא יתורו בניכוי לענין חישוב ההכנסה החייבת, או לענין חישוב השבח על פי חוק מס שבח, לפי הענין.

(ב) היטל בשל בנינים וציוד ששולם עד תום שנת המס 1985 יתור בניכוי מההכנסה בחמישה שיעורים שנתיים שווים, החל מההכנסה לשנת המס 1986; כל שיעור שנתי יתואם מיום 1 באפריל 1986 ועד תום שנת המס שלגביה מותר הניכוי.

(ג) לענין סעיף קטן (ב), סכומי היטל ששולמו עד תום שנת המס 1985 ייוחסו תחילה לחוב היטל בשל נכסים שאינם בנינים וציוד.

24 ס"ח התשמ"א, עמ' 38.

24. התברר לפקיד השומה כי אדם שילם היטל יתר על הסכום שהוא חייב בו, יוחזר לו הסכום שביתר כשהוא מתואם מיום תשלום היתר עד יום החזרתו.

ביצוע ותקנות

25. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

תוספת שניה

(סעיף 9)

המספר המשמש בקביעת שווי של בנין נספי

בתוספת זו, "יום הרכישה" — כמשמעותו בפרק השלישי לחוק מס שבח.

	יום הרכישה	
	מיום	עד יום
177	31.3.81	1.10.79
82	30.6.81	1.4.81
68	30.9.81	1.7.81
56	31.12.81	1.10.81
47	31.3.82	1.1.82
38	30.6.82	1.4.82
30	30.9.82	1.7.82
24	31.12.82	1.10.82
20	31.3.83	1.1.83
16	30.6.83	1.4.83
13	30.9.83	1.7.83
8	31.12.83	1.10.83
6	31.3.84	1.1.84
4	30.6.84	1.4.84
2	30.9.84	1.7.84
1.5	31.12.84	1.10.84
1	31.3.85	1.1.85

תוספת ראשונה

(סעיף 7)

המספר המשמש בקביעת שווי של ציוד

בתוספת זו, "יום הרכישה" — כמשמעותו בסעיף 88 לפקודה.

	יום הרכישה	
	מיום	עד יום
טור א'	ציוד שבתקנות הפחת נקבע לו שיעור פחת שאינו עולה על 10%	טור ב'
150	31.3.80	1.4.79
93	31.3.81	1.4.80
51	30.6.81	1.4.81
45	30.9.81	1.7.81
38	31.12.81	1.10.81
33	31.3.82	1.1.82
27	30.6.82	1.4.82
22	30.9.82	1.7.82
19	31.12.82	1.10.82
16	31.3.83	1.1.83
13	30.6.83	1.4.83
11	30.9.83	1.7.83
7	31.12.83	1.10.83
5	31.3.84	1.1.84
3	30.6.84	1.4.84
2	30.9.84	1.7.84
1.5	31.12.84	1.10.84
1	31.3.85	1.1.85

תוספת שלישית

(סעיפים 3, 16 (א) ו-17)

היטל בשקלים על רכב פרטי, לרבות רכב פרטי דו-שימושי ולמעט אופנוע ואוטובוס פרטי

(באלפי שקלים)

שנת היצוא תפוסת גלילים בסמ"ק	1985	1984	1983	1982	1981	1980	1979	1978	1977	1976	1975	1974	1973	1972 ולפניה
עד 844	186	168	147	108	81	60	50	39	35	0	0	0	0	0
מ-845 עד 1000	228	195	180	162	138	114	96	82	72	65	50	0	0	0
1001 — 1300	300	270	240	210	165	135	105	90	77	66	60	50	0	0
1301 — 1760	435	375	330	270	225	189	150	114	96	84	75	69	60	0
1761 — 2000	600	510	450	360	300	270	228	180	150	135	90	72	66	53
2001 — 2500	1,170	900	750	540	390	300	250	200	163	141	100	82	73	59
2501 — 3000	1,500	1,100	850	650	509	320	260	230	180	150	127	100	81	65
מעל 3001	1,600	1,200	900	700	607	340	280	250	200	160	135	108	90	70
מזערי	3,200	2,400	1,800	1,400	1,200	700	560	500	400	320	270	220	180	140

תוספת רביעית

(סעיפים 3, 16 (א) ו-17)

בתוספת זו, לענין חישוב גילו של רכב —

"שנת ייצור" — שנה הגמנית מיום 1 בספטמבר עד 31 באוגוסט;

"שנים" — שנות ייצור לפני שנת הייצור הבאה אחרי מועד התשלום.

ההיטל בשקלים על רכב מסחרי המופעל על ידי מנוע בנוזן לרבות רכב עבודה, אמבולנס, רכב לכיבוי שריפות ורכב חילוץ:

שנת ייצור עד 9 שנים ומעלה	שנת ייצור מ"6 עד 8 שנים	שנת ייצור מ"4 עד 5 שנים	שנת ייצור עד 3 שנים	כשמשקלו הכולל המותר בק"ג
6,000	12,000	30,000	45,000	עד 4000
10,000	20,000	45,000	70,000	מעל 4001

ההיטל בשקלים על רכב מסחרי המופעל על ידי מנוע דיזל:

שנת ייצור עד 9 שנים ומעלה	שנת ייצור מ"6 עד 8 שנים	שנת ייצור מ"4 עד 5 שנים	שנת ייצור עד 3 שנים	כשמשקלו הכולל המותר בק"ג
10,000	20,000	45,000	70,000	עד 7,000
20,000	40,000	90,000	130,000	מ"7,001 עד 16,000
40,000	75,000	175,000	244,000	מ"16,001 עד 20,000
55,000	100,000	230,000	328,000	מעל 20,000

ההיטל בשקלים על גרור המיועד לשמש להובלת טובין:

	כשמשקלו הכולל המותר בק"ג
40,000	עד 4000
16,000	מ"4001 ועד 8000
40,000	מעל 8000

ההיטל בשקלים על נתמך: 40,000

ההיטל בשקלים על מונית לרבות רכב גוסעים פרטי שניתן עליו רשיון להסעת סוור בהתאם לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסעת סוור ברכב והשכרתו), התשמ"א—1980²⁵:

שנת ייצור מ"6 שנים ומעלה	שנת ייצור מ"4 עד 5 שנים	שנת ייצור עד 3 שנים	כשמשקל מקומות הישיבה לנוסעים מלבד הנהג
7,000	15,000	30,000	עד 4 ומפעל על ידי מנוע בנוזן
15,000	30,000	60,000	עד 4 ומפעל על ידי מנוע דיזל
20,000	50,000	85,000	5 ומעלה

25 ק"ת התשמ"א, עמ' 64.

ההיטל בשקלים על אוטובוס :

ששנת ייצור עד 9 שנים ומעלה	ששנת ייצור מ"6 עד 8 שנים	ששנת ייצור מ"4 עד 5 שנים	ששנת ייצור עד 3 שנים	כשמשפר מקומות הישיבה לנוסעים מלבד הנגה
40,000	75,000	110,000	170,000	עד 20
40,000	75,000	150,000	250,000	מ"21 עד 40
40,000	75,000	175,000	300,000	מ"41 ומעלה

ההיטל בשקלים על אוטובוס לרבות אוטובוס עם מנוע עזר, תלת-אופנוע, אופנוע

עם רכב צד :

ששנת ייצור עד 9 שנים ומעלה	ששנת ייצור מ"6 עד 8 שנים	ששנת ייצור מ"4 עד 5 שנים	ששנת ייצור עד 3 שנים	כשתפוסת גלילי המנוע בסמ"ק
פסור	פסור	פסור	פסור	עד 50
10,000	25,000	35,000	45,000	מ"51 עד 200
15,000	30,000	45,000	60,000	מ"201 עד 500
40,000	80,000	120,000	160,000	מעל 500

ההיטל בשקלים על טרקטור :

ששנת ייצור עד 9 שנים ומעלה	ששנת ייצור מ"6 עד 8 שנים	ששנת ייצור מ"4 עד 5 שנים	ששנת ייצור עד 3 שנים	כשמשקלו בק"ג
7,000	12,000	15,000	20,000	עד 1,000
15,000	40,000	50,000	60,000	מ"1001 עד 3500
40,000	110,000	160,000	200,000	מ"3501 עד 6000
75,000	195,000	250,000	300,000	מעל 6000

תוספת חמישית

(סעיף 5 (ב))

ההיטל על כלי שיט :

ההיטל בשקלים

סוג כלי השיט

298,800	כלי שיט בעלי מנוע שארכם עד 5 מטרים
448,200	כלי שיט בעלי מנוע שארכם מעל 5 מטרים ועד 7 מטרים
1,494,000	כלי שיט שארכם מעל 7 מטרים

תוספת ששית

(סעיף 5 (ב))

ההיטל על כלי טיס:

ההיטל בשקלים	סוג כלי הטיס
1,494,000	כלי טיס ששנת ייצורו 1980 ומעלה
996,000	כלי טיס ששנת ייצורו 1970 עד 1979
448,200	כלי טיס ששנת ייצורו עד 1969
298,800	כלי טיס שמשקלו כשהוא ריק אינו עולה על 150 ק"ג
4,482,000	כלי טיס המנוע על ידי מנוע סילון

יצחק מודעי
שר האוצר

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

חוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשמ"ה—1985 *

1. בסעיף 2 לחוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה), התשמ"ד—1984¹, בסעיף
קטן (א), במקום "50%" יבוא "45%" ובמקום "בשל כל אחד משני ילדיו הראשונים"
יבוא "על פי הפקודה בשל כל אחד משלושת ילדיו האמורים".

2. תחולתו של סעיף 1 לגבי נקודות קיצבה המשולמות לגבי חודש יוני 1985 ואילך.

יצחק מודעי
שר האוצר

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום י"ד בסיון התשמ"ה (3 ביוני 1985); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1697, התשמ"ה, עמ' 8.
1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 64; התשמ"ה, עמ' 104.